

BRÄH. NĀṬYAG. 18. 118. 127. vielleicht fehlerhaft für द्विमूढक und dieses eine Variante von द्विगूढक.

विमूति Sām. D. 19. 1 fehlerhaft für विभूति *Asche*.

विमूर्धन n. = मूर्धन 3): सप्तस्वर° HARIV. 4633.

विमूत s. u. मूर्ध् mit वि.

विमूर्धत (2. वि + मूर्ध्) adj. *haarlos (auf dem Kopfe)* MBu. 10, 389.

विमूल (2. वि + मूल) adj. *entwurzelt (eig. und übertr.)* HARIV. 3463.

विमूलन (von विमूलय्) n. *das Entwurzeln*: युष्मन्मूल° CATR. 14, 332.

विमूलय् (von विमूल) *entwurzeln*; s. विमूलन.

विमृग (2. वि + मृग) adj. *kein Thier des Waldes habend*: अराय R. 7. 77. 1.

विमृग्य (von मृग्य् mit वि) adj. *zu suchen, aufzusuchen*: इक्षित्भिः यतयः समाः Buāg. P. 3, 23, 52. मृद्विमृग्यकैवल्य 7, 10, 48. 13, 27. 76. 10, 47, 62. 83, 45. 11, 2, 53. 19, 8. PAÑKAR. 3, 3, 2. Verz. d. Oxf. H. 236, a, 30.

विमृग्वन् (von 1. मृग्व् mit वि) adj. (f. °मृग्वरी) *reinlich* AV. 12, 1, 29. 35. 37. Kauç. 137.

विमृत्यु (2. वि + मृत्) adj. *dem Tode nicht unterliegend, unsterblich* KHAND. UP. 8, 7, 1 (SARVADARÇANAS. 34, 22). MAITRUP. 6, 4, 25.

विमृध् (von मृध् mit वि) nom. ag. 1) *Verächter, Feind*: विमृधो (gon.) वृशी heisst Indra RV. 10, 132, 2. nachgebildet AV. 8, 3, 4. 22. — 2) *Abwehrender des Verächters*, technisch gewordener Bein. Indra's mit Anknüpfung an die Worte des Liedes वि न इन्द्र मृधो ब्रुहि VS. 8, 44. CAT. BR. 4, 6, 4, 4. 11, 1, 3, 1. KĀTJ. ÇR. 4, 3, 24. — Vgl. वैमृध.

विमृध् adj. so v. a. विमृध् 2): तनू des Indra TS. 2, 4, 2, 1.

विमृश (von मृश् mit वि) m. = विमर्श *Prüfung, Erwägung, Ueberlegung, Bedenken* Buāg. P. 3, 16, 36. 4, 22, 21.

विमृश्य (wie eben) adj. *zu prüfen, zu untersuchen* Buāg. P. 10, 83, 23.

1. विमृष्ट von मृश् mit वि; s. das. विमृष्टांतरासा (nach dem Comm. विमृष्ट so v. a. न्यून) *bei welcher der Raum zwischen den Schultern etwas eingesenkt ist* CAT. BR. 1, 2, 5, 16.

2. विमृष्ट von मृश् mit वि; s. das. अविमृष्टविधेयांश n. N. einer Redefigur: *unmotivirte Bezeichnung einer kleineren Zahl durch Theilung einer grösseren*; Beispiel: व्यर्थाष्टार्धाद्वाह्नाममीषामोदशो दशाम्। कथं सकामके PRATĀPAR. ÇI. a, S. b, 4. अष्टार्धार्थ = द्वि.

विमोक्त (von 1. मुच् mit वि) m. 1) *das Ausspannen; Lösung, Beendigung*: तपसः TBR. 2, 7, 1, 1. यद्वै पुत्रस्य ब्रह्मणा युष्येत् ब्रह्मणा वै तस्य विमोक्तः 3, 3, 10, 4. TS. 4, 7, 4, 4. AV. 16, 3, 4. — 2) *Befreiung*: गवामिन्त्रिण SĀJ. zu RV. 5, 43, 1. दुःखात् vom Schmerz Schol. zu KAP. 1, 4. नहि ज्ञा-
आर्तस्य ज्ञाजविमोक्तो ज्ञातामिपेकात् zu 85. *Befreiung von der Welt*, — von der Sinnlichkeit SARVADARÇANAS. 39, 11. विमोक्तः कामानभिषङ्गः 14.

विमोक्तम् (wie eben) absol. so dass die Zugthiere gelöst d. h. umge-
spannt, gewechselt werden: मृक्तात्मधानं विमोक्तं सममुवति CAT. BR. 6, 7, 4, 12. TS. 7, 3, 4, 5. KĀTJ. ÇR. 18, 6, 18. Eben so उपाविमोक्तम्: अश्वैर्वी-
नकुर्द्विर्वायैरन्यैश्चात्ततैरश्वात्ततैरुपविमोक्तं याति AIR. BR. 4, 27. 6, 26.

विमोक्तार (wie eben) nom. ag. *der Abspannende* VS. 30, 14. °क्ता f. TBR. 3, 7, 1, 1.

विमोक्तव्य (wie eben) adj. 1) *frei zu geben, den man laufen lassen darf*: ग्रमित्रो न विमोक्तव्यः Spr. (II) 823. नाहं युधि विमोक्तव्यः MBu.

6, 3927. — 2) *aufzugeben, was man fahren lassen muss*: क्राधलेभौ R. 2, 28, 24. — 3) *zu werfen, zu schleudern, abzuschliessen*: अस्त्रं मनुष्येषु MBu. 1, 5526. केशवाय शक्तिः 7, 8298.

विमोक्त्र (wie eben oder von विमोक्त) adj. s. अ°.

विमोक्त (von मोक्त mit वि) m. 1) *das Sichlösen, Aufgehen*: नद्ध° PĀR. GRUJ. 1, 10, 1 (Ind. St. 5, 333). GOBH. 2, 4, 1 (Ind. St. 5, 370). — 2) *Befreiung* (intrans.): आत्म° R. 2, 53, 23 (25 GORR.). 5, 44, 17. RĀGA-TAR. 8, 1698. सर्वविमोक्ताय so v. a. *damit Alle aus der peinlichen Lage herauskommen* MBu. 5, 7452. तेभ्यो न विमोक्तमर्हसि *das Loskommen* —, *Sichbefreien* von 4, 428. शापात् R. 6, 82, 166. वृत्तिनात् BHĀG. P. 4, 8, 81. ब्रह्मवधात् 6, 13, 15. अस्त्रबन्ध° R. 5, 44, 15. पशुपाश° Muir, ST. 4, 300, 12. शापतमो° KATHĀS. 25, 290. तदत्यन्तविमोक्तो (तद् = दुःख) उपवर्गः NĀJAS. 1, 1, 22. *Befreiung der Seele, Erlösung* CAT. BR. 14, 7, 1, 16. 39. BHĀG. 16, 5. WEBER, RĀMAT. UP. 349. BHĀG. P. 9, 5, 24. VEDĀNTAS. (Allah.) No. 124. Lot. de la b. l. 347. 824. fgg. Vie de HOUEN-TSANG 168. प्रति-
पुरुष° SĀMĀKJAK. 36. पुरुष° 37. पुरुषस्य 38. SARVADARÇANAS. 132, 13. — 3) *Befreiung* (trans.), *das Laufenlassen*: eines Diebes M. 8, 316. — 4) *das Aufgeben, Fahrenlassen, Unterlassen*: स्थानकरण° VS. PRĀT. 1, 90. प्राणिहिंसा° MBu. 13, 6682. — 5) *das Entlassen, Fließenlassen*: वाप्य° MBu. 12, 5753. so v. a. *Spenden*: वसूनाम् R. 2, 23, 39. *das Abschliessen* MBu. 1, 5245. वापानाम् R. 6, 69, 32.

विमोक्तक (von मोक्तय् mit वि) nom. ag. *Löser*: सर्वबन्ध° R. 7, 23, 4, 48.

विमोक्तण (wie eben) 1) adj. *befreiend von*: भवाप्यय° Buāg. P. 4, 9, 9. मादकप्रपन्नपशुपाश° *befreiend von oder lösend* 8, 3, 17. — 2) n. a) *das Lösen, Aufbinden*: केश° VARĀH. BRH. S. 78, 3. — b) *das Befreien, Befreiung* MBu. 14, 2440. RĀGA-TAR. 8, 1864. तेभ्यः Verz. d. Oxf. H. 20, b, 23. जीवस्य शरीरतः Buāg. P. 10, 70, 39. पुरुषादात्मविमोक्तणम् NĪLAK. 63. जयद्रथ° MBu. 1, 325. 3, 271 in der Unterschr. R. 7, 30, 11. Buāg. P. 8, 2, 30. करोतु मे विमोक्तणम् 3, 19. आ शरीरविमोक्तणात् *bis zur Befreiung vom Körper* M. 2, 243. BHĀG. 5, 23. विपदिमोक्तण Spr. (II) 783. Buāg. P. 8, 10, 54. पाशविमोक्तणं कुरु PAÑKAT. 107, 24. पशुपाश° Verz. d. Oxf. H. 44, b, 35. — c) *das Vonsichgeben* —, *Entlassen einer Leibesfrucht, Befreiung von der Leibesfrucht* MBu. 1, 2369. अण्ड° *das Legen von Eiern* PAÑKAT. 74, 20. प्राण° *das Aufgeben der Lebensgeister* MBu. 11, 201. मृ-
सृविमोक्तण *das Blutlassen* Suçr. 1, 58, 20. सायकस्य *das Abschliessen* R. 4, 12, 29.

विमोक्तिन् (von विमात्) adj. *der Erlösung theilhaftig geworden* MBu. 12, 11494.

विमोघ (2. वि + मोघ) adj. *ganz vergeblich*: प्रयासाः BHĀG. P. 6, 10, 28.

विमोचक (von 1. मुच् mit वि) adj. *lösend, befreiend von*: भवबन्ध° Verz. d. Oxf. H. 91, b, 11.

विमोचन (wie eben) 1) adj. (f. ई) a) *ausspannend, lösend*: Pūshan (vgl. विमुचो नपात्) RV. 8, 4, 15. fg. — TBR. 3, 7, 1, 1. गोपमानयन्येर्विमो-
चनी KHANDOM. 155. हृदयग्रन्थि° BHĀG. P. 5, 10, 16. — b) *befreiend*: Çiva MBu. 13, 1173. नारीगर्भ° *die Weiber von der Leibesfrucht befreiend* HARIV. 13345. आपदिमोचनी KATHĀS. 37, 43. — 2) n. a) *das Ausspannen, Einkehr; das Befreien vom Dienst* RV. 2, 37, 5. 3, 30, 12. वाजिनो राक्ष-
स्य 33, 5, 20. इह प्रयाणमस्तु वामिन्द्रवायू विमोचनम् 4, 46, 7. 5, 53, 7. TS.